

ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ

Журналга 1958 йил январда
Ойбек асос солган

Бир йилда олти марта чиқади

4
2021

Ўзбекистон Республикаси
Фанлар академияси
Ўзбек тили, адабиёти
ва фольклори институти

Тошкент - 2021

Бош муҳаррир:

Низомиддин МАҲМУДОВ

Таҳрир ҳайъати:

Раҳматулла БАРАКАЕВ

Маматкул ЖЎРАЕВ

(бош муҳаррир ўринбосари)

Наим КАРИМОВ

Баҳодир КАРИМОВ

Дурдона ЛУТФУЛЛАЕВА

Абдуваҳоб МАДВАЛИЕВ

(бош муҳаррир ўринбосари)

Бахтиёр НАЗАРОВ

(бош муҳаррир ўринбосари)

Ёрқинжон ОДИЛОВ

Эргаш ОЧИЛОВ

(масъул котиб)

Шомирза ТУРДИМОВ

Бокижон ТЎХЛИЕВ

Алмаз УЛВИЙ

Дурдона ХУДОЙБЕРГАНОВА

Жаббор ЭШОНҚУЛОВ

Бердак ЮСУФ

Қурдош ҚАҲРАМОНОВ

Улуғбек ҲАМДАМОВ

Иброҳим ҲАҚҚУЛОВ

Манзилимиз:
100060, Тошкент, Шахрисабз тор кўчаси, 5-уй
Телефон: (71) 233-71-44
E-mail: jurnal_uzlit@mail.ru

Ўзбек тили ва адабиёти
№ 4, 2021

Муҳаррир Э. Очилов
Компьютерда саҳифаловчи Г. Эшмуродова

Журнал Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги томонидан
19.10.2017 йилда рўйхатга олинган.
Гувоҳнома №0053

МЧЖ "GLOBAL POLIGRAF DIZAYN"
Босмахонасида чоп этилди.
Буюртма № 04
Манзил: Тошкент шаҳар, Юнусобод тумани,
Нурмакон кўчаси, 1-уй.
Қоғоз бичими 70x108, 1/16
Офсет босма. "Times New Roman" гарнитураси.
Шартли-босма табағи 8,5
Тираж 436 нусха. Келишилган нархда.

© Ўзбекистон Республикаси ФА, 2021 йил.

ЎТКИР ҲОШИМОВНИНГ АДАБИЙ-ТАНҚИДИЙ ҚАРАШЛАРИ

Ёзувчининг адабий ўйлари унинг ижодий лабораториясига йўл кўрсатиши, адабий жараён, адабиёт ҳақидаги умумлашма кузатишлари, улардан илмий-назарий хулоса чиқариши жиҳатидан адабий танқид ривожда катта аҳамиятга эга. Бу сирадаги асарларда ўйлар, адабий-танқидий қарашлар ва адабий кузатишлар қоришиқ ҳолда келади. Шуни қайд этиш керакки, таниқли ёзувчилар асарлари адабиёт ривожда қанчалик катта ўрин тутса, уларнинг адабий-танқидий мақола, суҳбат, мактублари, адабий ўй, қайдлари ҳам адабиётшунослик камолида шунчалик муҳим ўрин тутади. Зотан, ёзувчи ушбу йўналишдаги асарда танқидчи ва тадқиқотчи сифатида намён бўлади. Бу жиҳатдан, айниқса, Ўткир Ҳошимовнинг адабий ўйларини алоҳида таъкидлаб ўтиш мумкин. Адибнинг бой бадиий ижодий тажрибаси, илмий тадқиқотчилик йўналишидаги самарали фаолияти адабий ўйларининг ўзига хослиги ва муваффақиятини таъминлаган. Ёзувчи ижоди, шахсияти, табиати, асарларининг ёзилиш жараёнига алоқадор фикрлар эркин ифодаланади.

Ёзувчи эссесининг ўзига хослиги, аввало, қуйидаги белгиларда кўринади: уларда муаллиф ўзига хослигининг муҳри ҳисобланган ички эмоционал тўлқин кишини ўзига жалб этади, бу нарса адибнинг нозик ижодий табиати, аниқ нуқтаи назари билан характерланади, қолаверса, бундай руҳият манзараларининг товланишлари эсседа бадиий этюдларни, қайдларни, катра-катра фикр-ўйлар силсиласини ташкил этади ва ниҳоят, Ў.Ҳошимов адабий ўйларида тасаввур, ҳис-туйғу, фикрларнинг ўзаро боғланиши, тафаккурнинг кучли парвози унинг кенг ўқувчилар оммаси кўнглига олиб кирган асосий фазилатларидан эканлигида кўзга ташланади.

Адабий-танқидий эссе илмий ва образли тафаккур намунаси бўлиб, улар адабиёт муаммолари, ҳаёт ҳақидаги кузатишларнинг эркин ифодаси, ёзувчи ёки шоир ҳаёт йўлининг турли-туман воситалар (хотира, афсона, иқдорлар ва ҳ.к.) асосидаги мулоҳазаларидан иборатдир¹. Эссени шакллантирувчи белгилардан бири эркин мулоҳаза юритиш ва шундан келиб чиқиб, қолипларга бўйсунмаслик, шу билан бирга ранг-баранг ифода воситаларидан фойдаланишдир. "Нотаниш орол"да ҳам худди шу хусусият устуворлигини кўриш мумкин². Китоб "Ёзувчи ва давр" рукнида нашр этилган бўлиб, "ўйлар, суҳбатлар, хангомалар, саёҳатнома, дафтар хошиясидаги битиклар"дан иборат.

"Авлодларга нима деймиз" мақоласини адиб "Ўйлар" рукнида берган. Бу рукнда берилган "Бир-биримизни асрайлик" очик хат ҳисобланади. "Дўстлик

¹ А х м е д о в а Ш. Ўзбек адабий танқидчилиги жанрлари. – Тошкент: "Фан", 2008, 148 бет.

² Ҳ о ш и м о в Ў. Нотаниш орол. – Тошкент. "Ёш гвардия", 1990. Мақоладаги мисоллар ҳам шу нашрдан олинди, саҳифаси қавс ичида кўрсатилади.

хурматдан бошланади" ҳам шу рукнда берилган. Улар кўпроқ публицистик йўналишга мансуб.

"Нотаниш орол" китобидан адибнинг суҳбатлари ҳам ўрин олган. Суҳбатларни ўқир экансиз, суҳбатдошларнинг адабиёт ҳақидаги қарашлари, фикрлашлари, бадиий ва илмий тафаккур тарзи, адабий жараён, бадиий асар, адабий муаммоларга муносабати ёрқин намоён бўлиб туради. Чунки адабий-танқидий суҳбат адабий танқидчиликнинг алоҳида бир жанри сифатида ўзига хос хусусиятларга, табиатга эгаллиги учун кўпчилик шоир ва адиблар, танқидчилар ижодида устуворлиги кўринади.

Ўзбек танқидчилигидаги суҳбатларни кузатар эканмиз, унда кўпроқ икки суҳбатдошнинг адабий мулоқоти кенг тарқалганини кўриш мумкин. Ў.Хошимовнинг "Кўрқув салтанати" деб номланган суҳбати фикримизга мисол бўла олади. Суҳбат "Ўзбекистон халқ ёзувчиси, СЯ – 928 рақамли собиқ "сиёсий маҳбус", собиқ "халқ душмани" Саид Аҳмад билан 1980 йилларда ўтказилган бўлиб, халқимизнинг сеvimли ёзувчи бошидан ўтказган оғир кунлар ҳақида биринчи марта рўйи-рост, бор ҳақиқатни гапириб беради. Тўғри, кейинчалик, адибнинг беш йил қамоқхоналарда кечган ҳаётига бағишланган ҳикоялари, хотиралари босилиб чикди. Аммо улар мазкур суҳбатдан кейинроқ босилди. Шунинг учун китобхонлар суҳбатда биринчи марта халқ суйган адибнинг ҳеч қандай гуноҳсиз қамалиши билан боғлиқ воқеаларни ўз оғзидан эшитадилар. Суҳбатдошлар репрессия давридаги шароит, А.Қодирий, Чўлпон, Усмон Носир каби адибларнинг бошидан ўтган оғир кунлар ҳақида ҳам фикр юритадиларки, ундан китобхон XX асрнинг 50-йиллари қатағони ҳақида тўлиқ маълумот ола билади.

Кўрамизки, адибнинг инсон ва жамиятнинг маънавий тафаккурини шакллантирувчи эркин мулоҳазаларида ижодкор шахси, унинг тафаккур олами, дунёқараши бош қаҳрамон сифатида гавдаланади. Адиб муайян адабий-бадиий ҳодисалар ҳақидаги ўз таассурот ва мулоҳазаларига, бадиий асар қаҳрамонларининг реал ҳаётига доир қизиқ воқеалар тасвири, табиатнинг дилбар манзаралари, таҳлил этилаётган мавзу ва ҳодисалар ҳақида китобхон билан бевосита эркин мулоқот қилишга ҳам кенг ўрин берадики, бу асарни ўқишли қилган фазилатлардан биридир.

"Ёзувчи хати бевосита бадиий адабиётга яқин туради ва баъзан бадиий ижоднинг махсус турига айланиши ҳам мумкин"³. Бизнингча, ёзувчи хатини кимга ва нима муносабат билан ёзилганига қараб тасниф қилиш жоиз. Баъзи хатларни ҳақиқатан ҳам бадиий ижод тури сифатида, баъзиларини танқидий тафаккур мевалари сифатида талқин этиш мақсадга мувофиқ. Умуман олганда, эпистоляр жанр муаллифнинг кечинмаларини ўзига хос чуқурлиги ва қизгинлигини ёритиш имкониятларини беради. Ёзувчиларнинг ижтимоий, сиёсий, ахлокий, адабий мавзуларда ёзилган мактубларида ҳам, муайян шахсларга қарата ёзган шахсий хатларида ҳам⁴ адабиёт, адабий-бадиий муаммолар ҳақида фикр юритилиши мумкинлигини назарда тутган ҳолда адабий-танқидий мактубларини алоҳида ўрганиш мақсадга мувофиқ. Зеро, ёзувчи хатларида бадиий-фалсафий тафаккур асосий ўрин тутди, шу билан

³ Алексеев М.П. Письма Тургенеева. \ \ Тургенев И.С. Полн. собр.соч. и писем. Письма.Том 1. – М.-Л., 1961.– С.15.

⁴ Ахмедова Ш. Мактубот ва адабий танқид. – Тошкент: "Фан", 2005, 86-бет.

бирга ижтимоий-фалсафий тафаккур усулидан ҳам фойдаланилади. Шу жиҳатдан қарасак, Ў.Ҳошимов мактублари унинг ижодий, маънавий киёфасини яхлит ўрганишда муҳим восита бўлиб қилади.

Ў.Ҳошимов нафақат адиб, балки адабий жараёнга бефарқ бўлмаган танқидчи, ижтимоий-сиёсий ҳаётда ҳам фаол публицист сифатида фаолият кўрсатган эди. Адиб ижодида турли муносабат билан ёзилган мактубларни С.Қурбонова қуйидагича тасниф қилади:

1. Адибнинг ижодкор дўстларига ёзган мактублари. "Бир-биримизни асрайлик!"

2. Ёзувчининг китобхонга ёзган мактублари. "Мен - сен эмасман" (Уч мактубга бир жавоб).

3. Ёзувчи мақоласида қаҳрамон тилидан битилган мактуб. "Олисдан келган хат", "Болада нима гуноҳ"⁵. Аммо тадқиқотчи бу мактубларни ёзувчининг бадиий публицистикасига киритади. Бизнингча, уларнинг баъзилари: "Олисдан келган хат", "Болада нима гуноҳ" кабилар публицистик хат намуналари ҳисобланади. Бошқалари эса адабий-танқидий мактублар ҳисобланади, чунки уларда адибнинг адабиёт ва адабий жараён, ижод лабораторияси, асарларининг ёзилиши ва ҳ.к. мулоҳазалар устуворлик қилади.

Адибнинг "Бир-биримизни асрайлик!" деб номланган мактуби 1988 йилда ёзилган бўлиб, "Ҳамкасб дўстларимга очик хат" деб аталади. Мулоҳаза ва мушоҳадаларга бойлиги билан ажралиб турадиган мактубнинг жанрий белгиларидан бири мурожаат ҳисобланади. Ў.Ҳошимов ҳамкасбларига мурожаат билан фикрини бошлайди: "Дўстлар! Келинг, бир лаҳза юзма-юз ўтириб, ўзимизни қийнаётган масалаларни бақамти гаплашиб олайлик. Жаҳл қилмасдан, эҳтиросларга берилмасдан. Биламан, биз – ёзувчи халқи ҳиссиётли одамлармиз. Бироқ, эҳтирос билан айтиладиган фикрларни осойишта гаплашса ҳам бўлади-ку, тўғрими?" Адиб бор ҳақиқатни айтиш ва эшитиш замони келганидан, ниҳоятда мамнун бўлганини яширмайди. Китобхонлар билан учрашувни эслар экан, китобсевар одамларнинг кўзидаги ҳаяжон, адабиётга, ёзувчиларга бўлган чексиз эҳтиром уни қаттиқ ларзага солади.

"Ҳар қандай асарнинг баҳосини энг холис икки ҳакам – китобхон билан вақт белгилайди... Адабиётимизнинг тамал тошини қўйган классикларимиздан тортиб, бугунги оқсоқолларгача, ўрта авлоддан тортиб энг ёш укаларимизгача ҳаммининг ўз ўрни бор. Кимни кўпроқ яхши кўриш масаласини эса китобхоннинг ўзи ҳал қилади. Бунинг учун минбарга чиқиб обрў талашини шарт эмас. Бу оддий ҳақиқатни тушуниш унчалик қийин эмасдир ахир!" (15-бет)

Адиб мустақиллик арафасида ёзган бу мактубида ошкораликнинг суиистеъмол қилинишидан хавотир олгани яққол сезилади. Мактубда бўш асарларнинг олдини тўсиш, чинакам бадиий маҳорат билан ёзилган китобларга кенг йўл очиш имкони туғилганидан хурсанд бўлиб, бу соҳада ҳали қилиниши керак бўлган ишлар, йўл қўйиб келинаётган камчиликлар ҳам оз эмаслиги, танқидга муносабат, қаламкашлар ўртасидаги беҳуда

⁵ Қ у р б о н о в а С. Ўткир Ҳошимов ижодида мактуб жанри \ \ "Ўзбек тили ва адабиёти", 2008, 5-сон, 77–79-бетлар.

тортишувлар, манманлик, гуруҳбозликка интилиш каби нуқсонларга кескин муносабати яққол намоён бўлади. "Хоҳлаймизми-йўқми, ҳаммамизнинг танглаймиз уёғи Ҳазрат Алишер Навоий, буёғи 20-йиллардан бошланган реалистик адабиёт намояндаларининг асарлари билан кўтарилган... Агар бир авлод ўзидан олдинги авлодларнинг изланишларини инкор этса, кейингилар ҳам бу авлод изланишларини бемалол йўққа чиқариши мумкин. Қолаверса, етмиш йил мобайнида ижод қилган оталаримиз ва акаларимизнинг қандай шароитда яшагани, қай алпозда асар ёзганини ҳам унутмайлик" (19-бет). Шу муносабат билан у Абдулла Қодирий, Ойбек, Ғафур Ғулум, Абдулла Қаҳҳор каби буюк ёзувчилар асарларига ҳаққоний баҳо берар экан, "ўша даврлар удумларини чуқурроқ ўрганиш"га чақиради. Уларнинг ижодий тажрибаларини ўрганиш, "хоҳлабми-хоҳламайми (кўп ҳолларда хоҳламай) йўл кўйган камчиликларидан сабоқ" чиқариш, келажак авлод учун энг фойдали хулоса бўлиши зарурлигини таъкидлайди.

Адиб нафақат ўз фаолиятига, балки ўша "турғунлик" давридаги барча ёзувчилар фаолиятига танқидий баҳо беради. "Бундан ҳам жиддийроқ айбимиз шундаки, биз бир-биримизни кадрлашни унутиб қўйдик. Эслаб кўринг. Бинафшадек нозик, бинафшадек гўзал Миртемир домланинг хурматини ҳар доим ҳам ўрнига қўйдикми? Тарихнинг улўғ билимдони Миркарим Осим ҳаётида бирон марта раҳмат эшитдимми? Ажойиб адиб Явдат Илёсов нима кўрди? Турғун Пўлат-чи? Хайриддин Салоҳ билан Юсуф Шомансур нега, ҳе йўқ-бе йўқ, ҳаётдан кўз юмди? Ахир, улар кўча чангитиб юрган безорилар эмас – Шоир эди-ку! "Катта шахсга" ёкмай қолган Мирзакалон Исмоилий бир чеккага суриб қўйилганда биронтамиз ғинг дедикми?.. Улар ҳаётдан ўтди. Ўзбекистонда нима кўп, кўча кўп. Нима кўп, мактаб кўп, кутубхона кўп. Биронтамиз айтдикми: булар – ижодкор эди, вақтида кадрига етмадик, энди ақалли руҳини шод қилайлик, номини абадийлаштирайлик, дедикми? Бир ёкадан бош чиқариб шунга ҳаракат қилдикми?

Лоқайдлик бир карра гуноҳ бўлса, ичиқоралик минг карра гуноҳ!" (20-бет). Ёзилган ҳар бир яхши ҳикоя, ҳар бир жиддий танқидий мақола, ҳар бир гўзал шеърни халқ бойлиги деб ҳисоблаган адиб уларга ғашлик билан қаровчиларни қоралайди. Шу муносабат билан А.Ориповнинг "Узлат" деган шеърининг яратилиши, шоир шахсияти билан боғлиқ аччиқ ҳақиқатларни баён этади, халқ севган ёрқин истеъдодларни асраб-авайлашга чақиради (23-бет).

"Катта истеъдодларнинг қалби ҳамиша зириллаб туради. Чунки унда дард кўп бўлади. Талантлар нуқул оёғининг тагига қараб ивирсиб юрмайди. Нигоҳи узоқларда бўлади. Майда-чуйда, ғирром "кураш усуллари"ни билмайди. Хоҳламайди ҳам. Шундай экан, уни чалиб йиқитишдан осони йўқ. Тарихда бунга мисоллар жуда кўп. Қодирий билан Усмон Носирларни ичи қора одамлар қурбон қилишган. Ойбек ва Қаҳҳорни бахил одамлар майиб қилишган. Эсимизни йиғайлик, биродарлар! Шунча қурбонлар етмайдими?! Бу ҳолда кетсак, эртанги куннинг Қодирийларини, Усмон Носирларини бой бериб қўймасмикинми? Эртанги куннинг Ойбекларини, Қаҳҳорларини майиб қилмасмикинми? Қаҳҳор домла айтгандек, адабиётнинг атомдек кучини ўтин ёришга, аниқроғи, бир-биримизнинг бошимизни ёришга сарфламайлик".

Мактуб қайта куриш даврида ёзилган, шунинг учун унда шиддатли даврнинг руҳи акс этиб турибди. Буни адабнинг иқрорлари кўрсатиб турибди.

Мактубнинг жанрий хусусиятларидан бири бу мурожаат ҳисобланади. Таҳлил этаётганимиз мактубда бундай мурожаатлар кўп учрайди: *"Биродарлар! Ёзувчи – халқ виждони деган гап бежиз айтилган эмас"; "Биродарлар, жиндай бағри кенг бўлайлик, ахир!"; Дўстлар! Тагин бир андишани айтмай иложим йўқ. Эл эътикод қўйган бир шоирнинг узлатга чекинишни орзу қилиб қолиши сизларнинг юрагингизни эзмайдими, дўстларим?"* Бу каби мурожаатлар мактуб муаллифининг беғаразлиги, миллий адабиётимиз равнақи учун курашаётганлигини намоён этади, иккинчидан, бу мурожаатлар бир кишига эмас, балки ижод аҳлини уйғотишга, сергак бўлишга чақириш руҳининг устуворлигини ҳам кўрсатади.

Ушбу мактуб, биринчидан, қайта куришдек мураккаб бир даврда ёзилгани, адаб даврнинг моҳиятини чуқур ҳис этиб, адабиёт учун куюнчаклик қилаётганини кўрсатади. Иккинчидан, муаллиф ўзбек адабиёти равнақи учун нақадар жон куйдириб фикр юритаётгани, халқ, юрт манфаати учун бирлашишга чақираётганини кўриб, унинг қиёфасини ёрқин кашф эта олади. Таниқли адаб, ўткир публицист, сезгир танқидчи сифатидаги қиёфасини, халқпарвар инсон, миллатпарвар ёзувчи эканлигини кўради.

Ў.Ҳошимов ўзи ёзувчи бўлгани учун ижод машаққатларини яхши билади. Шу боис ўз асарларига, ижодига ҳам масъулият билан ёндашади: *"Ҳамиша бир орзу билан яшайман. Шунақа бир китоб ёзсангки, уни ўқиган китобхон ҳамма нарсани унутса, асар қаҳрамонлари ҳаёти билан яшаса. Китобни ўқиб бўлган куни кечаси билан ухлолмай тўлғаниб чиқса, яна ақалли бир неча кун гарангсиз юрса... Орадан йиллар ўтиб асарни қайтадан қўлига олганида тагин ҳаяжонланса... Энг катта орзум шу".* Адаб бошқалардан ҳам шуни талаб қилишга ҳақли эди. Яхши асар китобхонни ҳаяжонлантириши, ўйга толдириши, ҳаёт ҳақида сабоқ бериши кераклигини бошқа асарлари, мақола, мактубларида ҳам уқтиради.

Ў.Ҳошимовнинг адабий-танқидий қарашларини ўрганиш унинг халқпарвар, фидойи адаб, ўткир публицист, эссенавис, хотиранавис сиймосидаги ўзига хослигини чуқур англашга, бой маънавий қиёфаси билан ўқувчи қалбида маҳкам ўрнашишига кўмак беради. Адабнинг адабий-танқидий қарашлари жамланган асарларининг ўзига хос хусусиятларини, композицион ва тил қурилишини, маҳоратини тадқиқ этиш адабиётшунослик олдидаги муҳим вазифалардан бири бўлиб қолади.

РЕЗЮМЕ. Мақолада Ўткир Ҳошимовнинг адабий-танқидий қарашларини ўзига жамлаган эсселари, адабий суҳбати ва мактублари ҳақида фикр юритилади.

РЕЗЮМЕ. В статье речь идет об эссе, литературных беседах и письмах Уткира Хошимова, которые содержат литературно-критические взгляды писателя.

RESUME. The article discusses Utkir Hoshimov's essays, literary conversations and letters, which contain his literary-critical views.

Таянч сўз ва иборалар: адабий танқид, адабий ўйлар, эссе, адабий суҳбат, эстетик қарашлар, ёзувчи мактуби.

Ключевые слова и выражения: литературная критика, литературные мысли, эссе, литературная беседа, эстетические взгляды, авторское письмо.

Key words and word expressions: literary criticism, literary thoughts, essays, literary dialogue, aesthetic views, author's letter.

СОДЕРЖАНИЕ

Языкознание

Н.Махмудов. Синонимы – зеркало красочности и богатства языка.....	3
Ё.Одилов. Языковая ситуация.....	10
Н.Улуков, Х.Ахмедова. Эрнст Бегматов и узбекская культура речи.....	16
Д.Худайбергана, З.Мукумова. Теория лингвокультурных кодов и узбекские народные пословицы.....	20

К 80-летию со дня рождения Уткира Хашимова

Ш.Ахмедова. Литературно-критические взгляды Уткира Хошимова.....	24
М.Кучкарова. Анализ двух повестей о матери.....	29

Литературоведение

С.Туляганова. Литературная личность в эпоху социальных сословий.....	33
У.Саттаров. Интерпретации эпических мотивов в топонимических легендах.....	39

Научные сообщения

Х.Хамидов. К вопросам перевода названий художественных произведений..	45
Б.Раджабова. Интерпретация махдудот в "Вакфии".....	50
С.Матжанов, А.Саатова. Интерпретация природы и психики в детской поэзии.....	55
Й.Рахматов. Хади Зариф – исследователь узбекских народных пословиц.....	59
Т.Шаймарданов. Узбекская литература периода национального возрождения и Сиддики-Аджди.....	65
Э.Джуманов. Выражение исходных формул в сказках.....	70
Х.Палванова. О переиздании романа "Минувшие дни".....	74
М.Атабаева. Английский юмор и его отражение в переводе.....	78
И.Давлетмуратов. Художественная интерпретация образа женщины.....	83
Х.Хасанов. Эволюция философско-эстетической интерпретации.....	87
Н.Турсунова. Поэтическая фигура ирсоли масал в творчестве Мукуми.....	90
Н.Алисултанова. Художественные интерпретации образа лошади.....	94
М.Сулейманова. Образ талисмана в народных песнях.....	98
Э.Курбонова. Изучение жизни и творчества Сулеймана Бакиргани в Турции.....	101
Р.Джуманиязов. Замахшари о речи и ораторском искусстве.....	104
З.Юлдашева. Лингвопоэтика симметричных и смешанных повторяющихся единиц в эпосе "Халдархан".....	107
Н.Ахмедова. Об изучении детской речи в лингвистическом аспекте.....	113
З.Урунова. Источники обогащения терминологии дефектологии узбекского языка.....	118
Ш.Алиева. Некоторые мнения о типах деривации.....	123

Деятели науки

Н.Джумаходжа. О дружеских отношениях и сотрудничестве академика Азиза Каюмова с профессором Абдукадыром Хайитметовым.....	127
---	-----